

מהות עם ישראל בקבלת התורה

הרב מאיר גולדזויכט

ראש ישיבה, ישיבת רבינו יצחק אלחנן

אנו נמצאים בפתחו של ספר במדבר ושוב מגיע הציווי הא-לקי לספור את עם ישראל, וכותב על זה רש"י:

Because of Hashem's love for them, He regularly counts them. He counted them when they left Egypt and when they died after the golden calf, He counted them to know how many remained and when He wanted to reveal the Divine presence, He counted them.

Rashi, Bamidbar 1:1

מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה, כשיצאו ממצרים מנאן, וכשנפלו בעגל מנאן לידע מנין הנותרים. כשבא להשרות שכינתו עליהן מנאן.

רש"י, במדבר א:א

התורה סופרת אותנו עוד פעם ועוד פעם משום חיבתו של הקב"ה אלינו, ונאמר בתנחומא (כי תשא ס' ט):

בעשרה מקומות נמנו ישראל אחד בירידתן למצרים שנאמר (דברים י) בשבעים נפש ירדו אבותיך וגו', ואחד בעלייתן שנא' (שמות יב) ויסעו בני ישראל מרעמסס וגו', ואחד בחומש הפקודים, אחד במרגלים, ואחר בימי יהושע בחלוק הארץ, ושנים בימי שאול שנאמר (שמואל יח) ויפקדם בטלאים ויפקדם בבזק ולמה בטלאים כד אינון עתירין זכין באמרא כד אינון מסכינין מעובדיהן בבזק, ומהו בזק אבן נטל מן כל אחד ואחד מהם ובאבנים מנאן, ואחד בימי דוד שנאמר (שמואל ב כד) ויתן יואב את מספר מפקד העם אל המלך, ואחד בימי עזרא כל הקהל כאחד ארבע רבוא (עזרא ב) ואחד לעתיד לבא שנאמר (ירמיה לג) עוד תעבורנה הצאן ע"י מונה, והדין כי תשא את ראש.

אכן כל פעם מונים וסופרים אותנו, וכידוע שכשסופרים אז מגבילים הדבר, שהמספר הוא לא יותר ולא פחות. מאידך, אנו, עם ישראל, נמשלים לכוכבי השמיים, לחול הים, ולעפר הארץ, והנה הפסוקים:

And He took him outside, and He said, "Please look heavenward and count the stars, if you are able to count them." And He said to him, "So will be your seed."

Bereishit 15:5

And You said, "I will surely do good with you, and I will make your seed [as numerous] as the sand of the sea, which cannot be counted because of multitude."

Bereishit 32:13

And I will make your seed like the dust of the earth, so that if a man will be able to count the dust of the earth, so will your seed be counted.

Bereishit 13:16 (Judaica Press Translation)

ויוצא אתו החוצה ויאמר הכטנא השמימה וספר הכוכבים אם תוכל לספר אתם ויאמר לו פה יהיה זרעך. **בראשית טו:ה**

ואתה אמרת היטיב איטיב עמך ושמתו את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב. **בראשית לב:יג**

ושמתו את זרעך כעפר הארץ אשר אייכל איש למנות את עפר הארץ גם זרעך ימנה. **בראשית יג:טז**

*An English language translation of key sources was added to ease the reading of the article and to enhance the understanding of the English language summary at the end of the article.

מצד אחד סופרים אותנו והמספר בא לציין כמה, לא יותר ולא פחות, ומצד שני משווים אותנו לכוכבי השמיים, לחול הים ולעפר הארץ שאי אפשר למנות או לספור אותם. ולכן צריך לשאול מה הסטטוס שלנו, האם אנו בני ספירה ואנו מספר כזה לא יותר ולא פחות; או שאנחנו מעבר לכל מספר כמו כוכבי השמיים, חול הים ועפר הארץ, זו היא שאלתינו הראשונה.

שאלה נוספת, בפרשיות הראשונות של ספר במדבר, פרשת במדבר ונשא, התורה מתארת את ההליכה במדבר בצורה מאורגנת, מסודרת, כל איש תחת דגלו, והיכן של שבת נמצא, אהל מועד וכדומה. ופתאום, באמצע כל התיאור הפסטורלי הזה מחליטה התורה לעסוק בדיני סוטה ומיד אח"כ עוסקת התורה בדיני נזיר. ורש"י (ו:ב) מסביר למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה: "לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין."

התורה מסבירה למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, שאלתינו היא למה בכלל התורה באמצע כל הציור הפסטורלי של האומה במדבר רצתה לעסוק בדיני סוטה ונזיר? הרי זה לא קשור לחלק הזה של ספר במדבר, וזה היה הרבה יותר מתאים אם התורה היתה מדברת על זה בחלק השני של הספר העוסק במחלוקת עם עדת קורח, בלעם, מי המריבה וכדומה. ולכן שאלתינו השניה היא, מה ראתה התורה באמצע התיאור הנפלא הזה לעסוק בדיני סוטה ונזיר?

נעבור לשאלתינו השלישית, נאמר בשו"ע:

On the 50th day of Sefirat HaOmer is the holiday of Shavuot. The prayers are the same as the holiday of Pesach except that we recite "this holiday of Shavuot the time of the receiving of the Torah."

Shulchan Aruch, Orach Chaim 494:1

ביום חמישים לספירת העומר הוא חג שבועות, וסדר התפלה כמו ביום טוב של פסח, אלא שאומרים: את יום חג השבועות הזה זמן מתן תורתנו. **שלחן ערוך, אורח חיים תצד:א**

ומקשה על זה המגן אברהם (שם), הרי איך אפשר לחגוג את יום מתן תורתנו ביום החמישים כאשר התורה ניתנה ביום החמישים ואחד. שהרי עם ישראל יצא ממצרים ביום חמישי, והתורה ניתנה בשבת, ולפי חשבון פשוט יוצא שהתורה ניתנה ביום החמישים ואחד. אם כך מדוע אנו חוגגים את חג השבועות ביום החמישים ולא ביום החמישים ואחד. ויש מפרשים שהסיבה היא לרמז יו"ט שני של גלויות. והתירוץ הזה מאוד מוזר, איך יכול להיות שהתורה ניתנה ביום החמישים ואחד כדי לעודד את הגלויות? הרי יו"ט שני של גלויות זה עונש, כך משמע ע"פ הרא"ש. לכן שאלתינו השלישית היא שאלת המגן אברהם, אם התורה ניתנה ביום החמישים ואחד מדוע אנו חוגגים את יום מתן תורתנו ביום החמישים?

כדי לענות על שאלותינו נעמיק במשמעות המילה "מספר". בלשון הקודש למילה מספר יש כמה פירושים, פירוש אחד הוא **גבול**. מי שגר על הגבול הוא גר על "הספר", הוא יושב בספר, "יושבי הספר". ולכן פירוש אחד של המילה מספר הוא גבול.

פירוש שני של המילה מספר זה **להגדיל**, ככל שהמספר הולך וגדל כך גם הדבר שנספר מתייקר ונהיה יותר גדול. ופירוש שלישי של המילה מספר זה דבר **שקוף** שדרכו אפשר לראות רחוק שנאמר:

And they perceived the God of Israel, and beneath His feet was like the forming of a sapphire brick and like the appearance of the heavens for clarity.

Shemot 24:10 (Judaica Press Translation)

וַיֵּרְאוּ אֶת אֱ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבֶנֶת הַסַּפִּיר וּכְעֵצָם הַשָּׁמַיִם לְטָהָר.
שמות כד:י

כלומר, כשעמדנו ליד הר סיני ראו דבר שקוף שאיתו אפשר לראות רחוק, "לבנת הספיר" (והיה אסור להם לראות את זה), והשרש של המילה ספיר זה ס.פ.ר. אותו השרש של המילה מספר.

נמצא ששלושת הפירושים של המילה מספר הם א) גבול, ב) דבר שהולך וגדל, ג) דבר שקוף שדרכו אפשר לראות רחוק. ואם כך פלאי פלאים משום שכל אחד מהפירושים של המילה מספר נמצא בעם ישראל. **חול הים**, תפקידו הוא, "גבול שמת בל יעברון" (תהלים קד:ט). כלומר, שתפקידו של חול הים הוא לעצור את המים כדי שהמים לא ישתפו את היבשה ולכן כשמשווים אותנו לחול הים אז זה פירוש הראשון של המילה

מספר, כלומר גבול. וכשמשווים אותנו לעפר הארץ אז זה הפירוש השני של המילה מספר, דבר שהולך וגדל משום שכל דבר שצומח גדל ומתגדל על ידי עפר הארץ. והפירוש השלישי של המילה מספר, דבר שקוף שדרכו אפשר לראות רחוק, זה כוכבי השמיים. כוכבי השמיים הם רחוקים מיאנו, אבל אפשר לראות אותם למרחוק. ומעניין שכוכבי השמיים אינם מאירים את הארץ, כי מה שמאיר את הארץ זה השמש והירח ולא הכוכבים. ואע"פ שאור הכוכבים נקרא אור, מכל מקום בתחלת החדש, כשהירח לא במלואו, אז חשוך משום שאור הכוכבים אינם מאירים את הארץ. ולכן הפירוש השלישי של המילה מספר, דבר שקוף שאיתו אפשר לראות רחוק, הוא כוכבי השמיים. לכן כאשר משווים אותנו לחול הים, לעפר הארץ ולכוכבי השמיים אז בעצם מקופל בזה שלשת הפירושים של המילה מספר.

וא"כ נילך צעד נוסף, שהרי בהפטרה של פרשת במדבר נאמר (הושע ב:א) "וְהָיָה מִסְפֵּר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִמָּד וְלֹא יִסָּפֵר." והרי יש כאן סתירה בתוך הפסוק משום שמצד אחד "והיה מספר בני ישראל," כלומר שאנו ממוספרים; אבל תוך כדי דיבור אנו נמשלים ל"חול הים אשר לא ימד ולא יספר." האם אנו כחול הים או האם אנו מסופרים? והתשובה היא מכיוון שאנו מסופרים אנחנו יכולים להיות כוכבי השמיים, כעפר הארץ וכחול הים "אשר לא ימד ולא יספר." וזה המפתח, משום שההגבלה היא זאת שמאפשרת לנו את היציאה מההגבלות.

לכן נאמר בערב קבלת התורה (שמות יט:יב) "וְהִגְבַּלְתָּ אֶת־הָעַם סָבִיב לְאֹמֶר הַשְּׂמֵרוּ לָכֶם עֲלֹת בְּהָר וְנִגַע בְּקַצְהוּ כָּל־הַנִּגַע בְּהָר מוֹת יוֹמָת." ההזרה הנוראית הזאת, שמזהרת כי מי שיגע בהר ימות היא משום שמי שידוע ליצור את ההגבלה יכול גם להרחיב אותה. זאת אומרת שכל ענינה של קבלת התורה הוא שכל אחד ידע את מקומו.

הסיבה לכך היא בגלל שברגע שאדם יודע את מקומו הוא יכול לקבל את התורה, ואיתה הוא יכול לצאת מהגבולות שלו וזו היא המעלה של קבלת התורה. ולכן הדרך לקבלת התורה היא ע"י ספירה, משום שעם ספירת העומר אנו מגבילים את הדבר כמו מספר, לא יותר ולא פחות. וברגע שגמרנו לספור ארבעים ותשע ימים, לא יותר ולא פחות, רק אז אנו מקבלים את היכולת לצאת מהגבולות. ודבר נפלא, שאנחנו העם היחידים שמי שמנסה לתת לנו מספר לא מצליח, משום שאחרי שאנחנו נספרים אנו גודלים מעבר לכל מספר מוגבל. ולכן ההליכה לקבלת התורה מחייבת ספירה, והשיא הוא כאשר נאמר, "כל הנגע בהר מות יומת."

והנה במוצאי יום הכיפורים, אחרי העבודה הקדושה של היום הקדוש, התקיעות בשופר, הריקודים, הרוח והשמחה שנתכפרנו על חטאינו, וכך גם השמחה כשיצא הכה"ג מבית קודשי הקודשים שמראו כזיו החיות, והשמחה של בית השואבה שאמרו על זה חז"ל (סוכה נא.) שמי שלא ראה את שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו, כל אלו כאין וכאפס לרוח והשמחה של מתן תורה.

אבל בקבלת התורה אומרים לנו, לא לגעת ולא לרקוד, לא לקפוץ, כל אחד צריך לעמוד במקום שלו לא להתקרב אל ההר משום שהאיש שיתקרב סקול יסקל. וזה מאוד משונה, למה רצה כך הקב"ה שנתנהג במתן תורה? הסיבה היא, כדי ללמדנו שכשכל אחד יודע את מקומו אז אנחנו יכולים לקבל תורה משום שאחד מהדרכים שהתורה נקנית היא "המכיר את מקומו." כי כשאדם יודע את מקומו, את מעלותיו וגם את חסרונותיו, רק אז הוא יכול לצאת מהגבולות. ולכן אע"פ שקיבלנו את התורה ביום החמישים ואחד, משום שיצאנו ממצרים ביום חמישי וקיבלנו את התורה בשבת ובחשבון פשוט יוצא שקיבלנו את התורה ביום החמישים ואחד, אנו חוגגים את מתן תורתנו ביום החמישים. וההסבר נאמר במסכת פסחים:

Rav Yosef said on Shavuot: Make for me a meal with a fine cut of meat. He said, if not for what happened on this day, how many other Yosefs are there in the marketplace?

Pesachim 68b

רב יוסף ביומא דעצרתא אמר: עבדי לי עגלא תלתא. אמר: אי לא האי יומא דקא גרים, כמה יוסף איכא בשוקא.

פסחים סח:

כלומר שרב יוסף אומר למשפחתו בחג השבועות שיקנו עגל משום שצריך לחגוג, כי אילולי ליום הזה שהוא יום החמישים-אז לא הייתי אדם מיוחד.

ומקשה על זה הבאר היטב (תצד:א), הרי למה רב יוסף דווקא אומר שאילולי "האי יומא", למה שלא פשוט יאמר שבלי מתן תורה הוא לא היה מיוחד. ועוד, שהרי נאמר לנו (שבת פח.) שבזמן מתן תורה כפה ה' עלינו הר כגיגית, ואמר אם מקבלים תורתו מוטב, אם לאו אז מחזיר העולם לתהו ובהו ואם כך, אז בלי מתן תורה הרי העולם היה נחרב. ויותר מזה, הרי ידוע לנו שלרב יוסף היה ענווה כמו שנאמר (סוטה מט:), "משמת רבי בטלה ענוה ויראת חטא. אמר ליה רב יוסף לתנא לא תיתני ענוה דאיכא אנא."

פירוש הדבר, שאחרי מותו של רבי רצו לומר שבטלה הענווה, אמר רב יוסף "האיכא אנא" (אני עדיין כאן) ואם רב יוסף היה כל כך עניו, אז למה הוא מתפאר כאן בעצמו ואומר שהוא כ"כ מיוחד.

התשובה היא שרב יוסף רוצה לומר שאפילו האומות העולם היו יכולים לקבל התורה שהרי יש לאומות העולם הזיכרון פינומלי לעמיק ולזכור הכל, ויש להם היכולת לקבל תורה. אלא הבעיה היא לא יום קבלת התורה אלא היום שלפני קבלת התורה. משום שהיום שלפני קבלת התורה זה היום שבו **יראתו קודמת להכמתו** אז חכמתו מתקיימת כמו שאמר רבי חנינא בן דוסא (אבות ג:ט). לכן אנחנו חוגגים את היום החמישים, ולא את יום החמישים ואחד, משום שאנו יודעים שהמפתח לתורה הוא לא ידיעת התורה, אלא יראת שמיים.

ואותו רבי חנינא בן דוסא נמצא במסכת ברכות (לד): כאשר רבי יוחנן בן זכאי מבקש ממנו שיבקש רחמים על בנו החולה: "אמר לו: חנינא בני, בקש עליו רחמים ויחיה. הניח ראשו בין ברכיו ובקש עליו רחמים - ויחיה. אמר רבי יוחנן בן זכאי: אלמלי הטיח בן זכאי את ראשו בין ברכיו כל היום כולו - לא היו משגיחים עליו. אמרה לו אשתו: וכי חנינא גדול ממך? אמר לה: לאו, אלא הוא דומה כעבד לפני המלך, ואני דומה כשר לפני המלך." אומר רבי יוחנן בן זכאי שאילולי הוא היה מתפלל לא היו מקשיבים לו ואז שואלת אותו אשתו, האם חנינא בן דוסא גדול ממך? עונה רב יוחנן בן זכאי, לא אלא שהוא דומה כעבד לפני המלך ואני דומה כשר לפני המלך.

ההסבר הוא ששר, המלך מזמין אותו לפגישות חשובות ומיוחדות, אבל העבד נכנס גם לחדר שינה כדי לנקות ולסדר. לשר אולי יש יותר כבוד, אבל העבד נכנס לכל מקום והעבד נמצא בקשר רצוף יותר עם המלך. והסיבה היא שרבי חנינא בן דוסא, שמושווה לעבד, יראתו קודמת להכמתו. ובגלל זה אנו חוגגים את יום החמישים כחג מתן תורה, כי כאשר יראתו קודמת להכמתו, חכמתו יתנו מתקיימת.

לכן, ברגע שנבין שהמפתח לתורה זה היראת שמיים אזי עלינו לשאול, איך אפשר לזכות היראה הזאת? התשובה היא, שכשהאדם יודע את מקומו, את גבולותיו, את מעלותיו ואת חסרונותיו רק אז הוא יכול להרחיב את הגבולות. רק אז הוא יכול לצאת מהם. ולכן מצד אחד סופרים אותנו, וגם מבקשים מאיתנו לספור, משום שענינה של הספירה היא ההגבלה, כי האדם הוא מוגבל; אבל אחרי שמבינים שאנו מוגבלים אז נוכל לישבור הגבולות ולהיות ככוכבי השמיים לרוב. את הענין הזה למדנו בראשונה במצרים שנאמר (שמות יב:כב) "ואתם אל תצאו איש מפתח ביתו עד בקר." ומדוע אנו צריכים להישאר בביתנו? הסיבה היא, כי לפני שנהיה להיות **גוי קדוש** צריך קודם שיהיה **בית קדוש**. והבית נהיה קדוש כשיודעים את הגבולות, מה מותר ומה לא, מה אפשר ומה אסור. וכשמבינים את זה אז לא רק שאנו פורצים את הגבולות אלא אם זה גם אפשר להבין למה אומות העולם קמים עלינו לכלותינו כל פעם מחדש.

אצל אומות העולם אין המוסג של ההגבלה, יש רק את המוסג של רב. וכך אמר עשיו ליעקב (בראשית לג:ט) "יש לי רב." אבל באומות העולם כל מה שחשוב זה הריבוי, ההרבה, הרייטינג (ratings) רק המספרים קובעים אצל אומות העולם. בעוונותינו לפעמים אנו גם נדבקים בדבר הזה, שאנו מודדים הכל לפי הרייטינג, שכל מה שמענין אותנו זה הרבה ומי שאין הרבה אז הוא כלום.

אבל ביהדות (דברים ז:ז) "לא מִרְבָּכֶם מִפְּלִי־הַעֲמִים חֶשֶׁק ה' בְּכֶם וַיִּבְחַר בְּכֶם פִּי־אֱתָם הַמַּעַט מִפְּלִי־הַעֲמִים." גם לא בהר גבוה ניתנה התורה, אלא דווקא בהר הכי נמוך משום שאנו המעט. ולמה לומר לנו שאנו מעט, כדי לעורר בנו את הידיעה הזאת שאנו מוגבלים כי כשאנו מודעים לזה שאנו מעט זה גורם לנו להתאחד. כשישראל ליד הר סיני אנו **איש** אחד עם לב אחד, וכשמצרים רודפים אחרינו נאמר (שמות יד:ד) "והנה מצרים נסע אחריהם," ומדוע נאמר נסע היה צריך להיכתב נסעו. אומר שמה רש"י, "בלב אחד כאיש אחד," כלומר שאצל אומות העולם כל מה ששווה זה האינטרס, וזה הלב. אצל אומות העולם, יש רק אחדות כשיש

אינטרס ולכן כשאין אינטרסים אז האחדות נופלת. לכן ממלכות שאתמול היו בעלות הברית יכולים להיות מחר אויבים, ולכן כשאומות העולם רואים אותנו כאחד זה מוציא אותם מדעתם.

היום בשבוע שבו אנו מאוחדים זה השבת. הרי בסעודה שלישית, שכולנו עייפים ושבעים, ואעפ"כ אנו נוטלים ידיים כדי לאכול לחם, ואנו יושבים ליד השולחן והרב מדבר קצת למעט האנשים שבאו- זה האחדות. זה הסגולה של סעודה שלישית שמחברת אותנו ביחד ועל זה אומרים חז"ל (שבת קיח.) "כל המקיים שלש סעודות בשבת ניצול משלש פורעניות: מחבלו של משיח, ומדינה של גיהנם, וממלחמת גוג ומגוג." והסיבה לכך היא משום שהשבת מחברת שלשה דברים ביחד שנאמר, "אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ." ולכן אחד מהסיבות שאדם זוכה לאריכות ימים זה שהוא לא מדלג על סעודה שלישית, והרבה יהודים זקנים יעידו על כך שהמצווה שבה זכו לאריכות ימים היא השבת ובמיוחד סעודה שלישית. ולכן אומר המהר"ל בנצח ישראל (פרק לח): בשלשה מקומות היו חולקים באי העולם על הקב"ה אחד בדור הפלגה, בימי יהושע ובמלחמת גוג ומגוג. ומסביר על זה המהר"ל "כי לכך היו חולקים על השם יתברך שהוא אחד, כי עתה נעשו האומות הרבה כאשר נפלגו בדור הפלגה, ולקח השם יתברך את אברהם, אשר בחר בו לפי שהוא אחד. ואז האומות, שהם רבים, כי אז נפלגו והיו רבים, ומכא רבויים - אשר הרבוי מתנגד לדבר שהוא אחד, היו חולקים על יחידו של עולם."

לכן האומות העולם, שמהותם זה הריבוי, מתנגדים לבסיס הא-לוקי של אחד שהוא גם מהותו של ישראל. ולכן כשאומות העולם רואים אותנו, עם ישראל חוזרים לארצינו אחר אלפיים שנות גולה ומקיימים את דברי הנביאים, וכשהם רואים את האחדות שלנו זה גורם להם להילחם בנו. ערב מלחמת ששת הימים, האומה התאחדה כדי להראות לעולם שישראל על המפה, והאחדות הזאת הובילה את כל אויבינו לתקוף אותנו. הבעיה של האומות העולם זה שהם לא מבינים שכל שאנו מאוחדים יותר כך הם מפסידים יותר, משום כשאנחנו מאוחדים אין אף אחד יכול לגעת בנו. היכולת של הגוים לגעת בנו באה, "[כש]יש עם אחד מפורד ומפורד," כי רק כשאנחנו מפורדים ומפורדים הגוים יכולים לתקוף אותנו, אבל כשאנחנו אחד אין לאומות העולם יכולת לנגוע בנו, וזה קרה בהר סיני.

בהר סיני האומה היתה איש אחד עם לב אחד, ופתאום באו אומות לבלעם ואמרו, "מבול בא לעולם," וענה להם בלעם, "לא, תורה נותן ה' לבניו. ה' עוז לעמו יתן." פתחו ואמרו אומות העולם "ה' יברך את עמו בשלום." (זבחים קטז).

העם שלנו ראוי לשלימות, ולכן זו היא הסיבה שכל לילה לפני ספירת העומר אנו אומרים "שבע שבתות תמימות תהינה," והיה ראוי לומר שבועות אז למה אומרים שבתות? משום שכל ענינה של הספירה היא לאחד אותנו, לא למען הריבוי או ההרבה אלא האחד. יעקב אבינו אומר (בראשית לג:יא) "יש לי כל," לא משום שליעקב היה הכל, ההפך, בקושי היה לו, אלא שיעקב יתכוון שהיה לו את המוסג הזה של אחד. לכן גם כשליעקב אין כלום עדיין יש לו את הכל. ולכן אנו אומרים "שבע שבתות תמימות" משום שהאחדות הזאת נמצאת בשבת.

זה מה שהתכוונה התורה, שכאשר כל העם במדבר בהרמוניה, סדר, אחדות, ופתאום אנו עוסקים בדיני סוטה ונזיר. משום שפתאום יש אדם שנהיה מחמיר והוא התחיל להתנתק מהחברה ומהעם; ומצד השני יש לנו בעיה של סוטה בקלקולה, ושיש אלו שיצאו מהכלל. אצל אומות העולם מי בכלל סופר אותם, הרי הם כלום, הם רק המעט. אצל אומות העולם, הם ישארו מאחור משום שהם רוצים ללכת קדימה. אבל ביהדות כל המחנה יעצור ולא יזוז עד שנאסוף אותם. כל העם יתאחד כדי להאסף אותם, וזה לא משנה אם זה משום שהם סופר-קדושים (נזירות) או משום שזה טומאה (סוטה), כי העם יעצור כדי לתקן את המצב. אבל האומות אין אפילו את ההוא אמינא לדבר כזה, כי אצלם כל מה שמשנה זה הרוב.

ביהדות זה בדיוק ההפך משום שמהותנו מבוסס אל האחד, כי מי שיודע לשים לב לדברים הקטנים יזכה גם לדברים הגדולים. עם גדול הוא עם שיודע לחבר את כל הדברים הקטנים כדי להתאחד ולהיות גוי גדול וקדוש. ולכן התורה רוצה שאנו בספירת העומר נזכור שאנו מוגבלים, וזה יגרום לענווה וליראת שמיים שתעורר אותנו גם להסתכל עם הדברים הקטנים. ואז אנו, המעט, נתאחד ואף אחד לא יוכל לקום עלינו. וזה היא מהות עם ישראל, וזו היא משמעות קבלת התורה.

ואם נראה את הדברים כך אז נזכה לאותו ברכה שנאמר (שבת קיח.-קיח:) "אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי: כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, שנאמר אז תתענג על ה' והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך." ומי שיודע את הסוד של ההגבלה גם יודע לצאת מן ההגבלות, ולכן כשאנחנו נמצאים בזמנים קשים שמנסים לעשות אותנו עוד יותר קטנים אז דרך האחדות נוכל לפרוץ את כל ההגבלות ויתקיים ברכה זו של נחלה בלי מצרים "כיעקב שכתוב בו ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה" (שבת קיח:).

Summary

- Question 1: The Midrash notes ten times that the Jewish people were counted, and the number is always an exact, finite number. At the same time, the Jewish people are compared to the stars of the sky, the sand of the beach and the dust of the earth, all of which cannot be counted. Can the Jewish people be counted or not?
- Question 2: In the middle of telling us how the Jewish people camped in the desert, the Torah tells us the law of the *nazir* (someone who takes a vow not to drink wine, cut his hair or come in contact with a corpse) and the law of the *sotah* (adulteress). Don't these laws seem out of place?
- Question 3: Shavuot is the day that we celebrate the receiving of the Torah. However, according to the assumption that the Jewish people left Egypt on a Thursday and received the Torah on Shabbat, the Torah was actually given on the 51st day after leaving Egypt. Why then do we celebrate receiving the Torah 50 days after the first day of Pesach?
- To answer these questions, we must understand the word for counting, *lesaper*, is from the root .ג.פ.ס, which has three other connotations: 1) a border or boundary, 2) to grow and multiply, 3) something that is more easily seen from a distance. The Jewish people are compared to three things that can't be counted: 1) The sand on the beach, which is a boundary for the water; 2) the dust of the earth, which contributes to the growth of all vegetation; 3) The stars of the sky, which can only be seen from a distance.
- One of the themes of receiving the Torah is boundaries. In order to be a nation that transcends all boundaries, we have to first know and observe certain boundaries. On the 50th day after leaving Egypt, the Jews were given certain boundaries at Har Sinai before receiving the Torah on the 51st. Shavuot is a day to commemorate the fact that we can live by those boundaries. Our receiving of the Torah doesn't celebrate our intellectual ability to study the Torah but our moral commitment to observing it.
- While the nations of the world focus on numbers, statistics and ratings, we concern ourselves with unity and the importance of the individual. The Torah interrupts the story of the encampment in the desert with the laws of the *nazir* and *sotah* to teach us that if someone leaves the camp, whether the person is overly-religious like the *nazir* or wayward like the *sotah*, we don't leave that person behind. We require unity and therefore stop our travels to attempt to bring that person back.
- We may represent a small, finite number, but through our unity, we can transcend numbers and be a nation that cannot be counted.